

Archeologisch Bureauonderzoek Woningbouwplan De Steeg, Leunen, Gemeente Venray

J. Ras

Archeologisch Bureauonderzoek Woningbouwplan De Steeg, Leunen, Gemeente Venray

J. Ras

SOB Research,
Instituut voor Archeologisch en Aardkundig Onderzoek

© SOB Research
Heinenoord, november 2011

ISBN/EAN: 978-90-5801-877-9

Projectnummer: 1507-0808

Archeologisch Bureauonderzoek Woningbouwplan De Steeg, Leunen, Gemeente Venray

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Planontwikkeling	3
1.2	Archeologisch onderzoek	3
1.3	Opdrachtverlening	3
1.4	Doel van het onderzoek	4
1.5	Fasering	5
1.6	Onderzoeksteam	6
2.	Onderzoekssysteem: gehanteerde methoden en technieken	7
2.1	Archeologisch Bureauonderzoek	7
2.2	Archeologisch Verwachtingsmodel	7
2.3	Rapportage	7
3.	Archeologisch Bureauonderzoek	9
3.1	Geologische gegevens	9
3.2	Archeologische gegevens	11
3.3	Historische gegevens	13
3.4	Luchtfoto's	15
3.5	Actueel Hoogtebestand Nederland	16
4.	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	17
4.1	Samenvatting en conclusies	17
4.2	Archeologisch verwachtingsmodel	17
4.3	Aanbevelingen	18
	Literatuur	21
	Verklarende woordenlijst	23
Bijlage 1:	Administratieve gegevens	25
Bijlage 2:	Archeologische en geologische tijdschaal	27
Bijlage 3:	SOB Research: Gegevens	29

1. Inleiding

1.1. Planontwikkeling

Aanleiding voor het archeologisch onderzoek vormt de vergunningverlening voor ‘Woningbouwplan De Steeg’, te Leunen (Gemeente Venray). De voorgenomen bouwactiviteiten betreffen de bouw van nieuwe woningen met parkeergelegenheid. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 1.1 hectare.

Afbeelding 1. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) in Nederland.

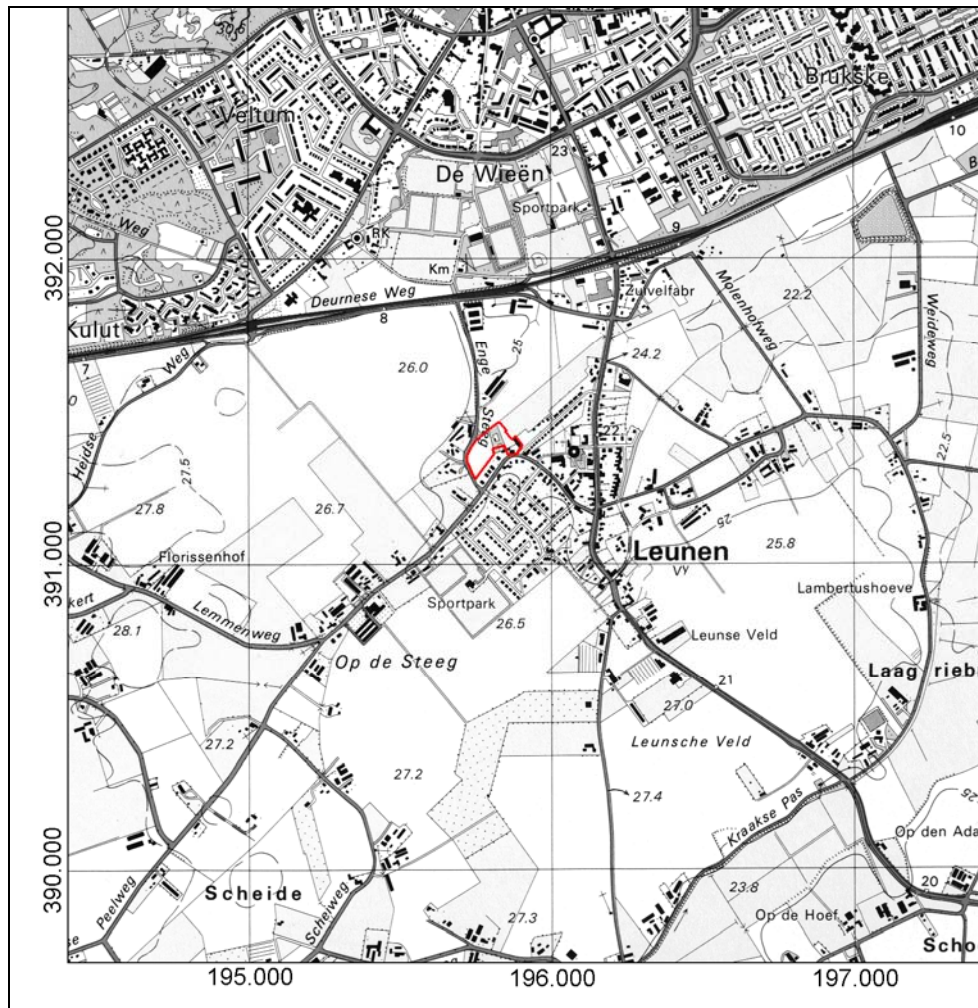
1.2 Archeologisch onderzoek

Ter plaatse van het grootste deel van het onderzoeksgebied wordt op de Archeologische Advieskaart van de Gemeente Venray (RAAP, 2007) een ‘historische (dorps-)kern (1806)’ weergegeven. Ter plaatse van het zuidwestelijke deel en het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied wordt een ‘gebied met een lage verwachting’ weergegeven. Er bestaat hier een gerede kans op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen en nederzettingen uit de Prehistorie, de Romeinse Tijd, de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Als gevolg van de te voorziene bodemingrepen (graaf- en bouwwerkzaamheden) kunnen mogelijk archeologisch relevante horizonten worden verstoord.

Op basis van het vigerende landelijke (o.m. Wet Archeologische Monumentenzorg (Monumentenwet 1988/ Wet op de archeologische monumentenzorg 2007) en de KNA 3.1/3.2), provinciale en gemeentelijke beleid, zal daarom een verantwoorde afweging moeten worden gemaakt van de in het geding zijnde archeologische belangen. Door de Gemeente Venray is dan ook besloten dat in het kader van de planprocedure in eerste instantie een archeologisch bureauonderzoek moet worden uitgevoerd.

1.3 Opdrachtverlening

Op basis van het door SOB Research opgestelde plan van aanpak (“Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen Woningbouwplan De Steeg, Leunen , d.d. 16 juni 2008) heeft Arcadis Nederland B.V. aan SOB Research opdracht verleend om een Archeologisch Bureauonderzoek uit te voeren. De afbakening van het onderzoeksgebied was gelijk aan de afbakening van het plangebied, zoals deze is aangegeven door de opdrachtgever (zie Afbeelding 2 en Afbeelding 3).

Afbeelding 2. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) aan de noordwestzijde van de bebouwde kom van Leunen, geprojecteerd op een uitsnede van de Topografische Kaart. Schaal 1: 25.000.

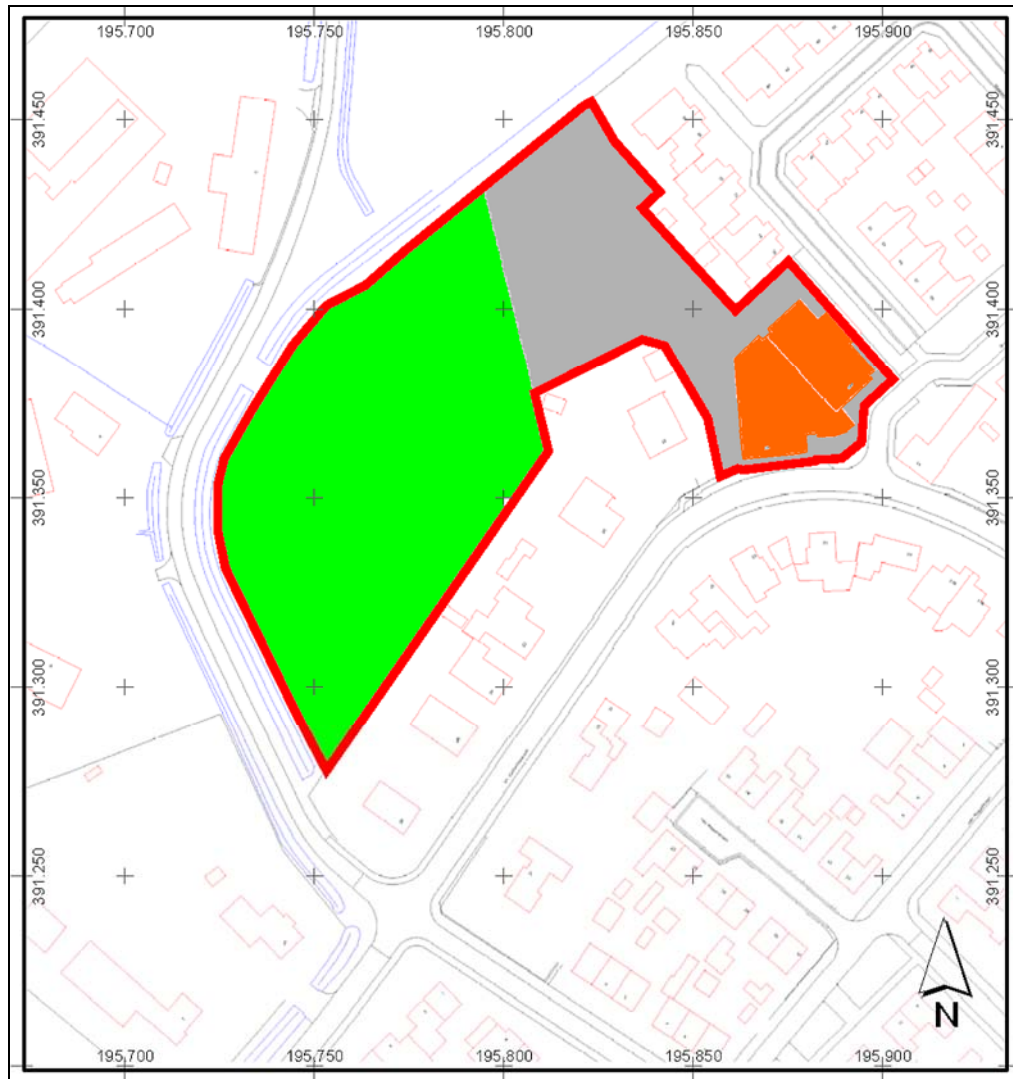
1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek was gericht op de volgende aandachtspunten:

- De geologie en de landschapsgeschiedenis ter plaatse van het onderzoeksgebied, in relatie tot de bewoningsmogelijkheden in het verleden;
- De kans op de aanwezigheid van archeologische waarden ter plaatse van het onderzoeksgebied;
- De mate waarin mogelijk aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden door de uit te voeren werkzaamheden met aantasting kunnen worden bedreigd

1.5 Fasering

Na de opdrachtverlening is er een begin gemaakt met het onderzoek. Eerst is gewerkt aan de voorbereiding (de uitvoering van het Archeologisch Bureauonderzoek en het opstellen van het daarop gebaseerde archeologisch verwachtingsmodel) en de planning van het onderzoek. Hierbij zijn diverse archieven geraadpleegd om al aanwezige archeologische, historische, geologische en luchtfoto-informatie zoveel mogelijk te kunnen benutten. Tenslotte is, op basis van de verkregen gegevens, een overzicht samengesteld van de aangetroffen archeologische, cultuurhistorische en aardkundige waarden. De verkregen gegevens, de daaraan verbonden conclusies, alsook de op basis hiervan tot stand gekomen adviezen zijn uitgewerkt in het nu voorliggende eindrapport.

Afbeelding 3. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de GKN. Het westelijke deel van het onderzoeksgebied was ten tijde van het veldonderzoek in gebruik als grasland (groen gemarkeerd). Ter plaatse van het zuidoostelijke deel stond bebouwing (oranje gemarkeerd). Verharde parkeerterreinen zijn grijs gemarkeerd. Schaal 1: 2000. ©Topografische Dienst Kadaster, Emmen [2010].

1.6 Onderzoeksteam

Het onderzoeksteam van SOB Research bestond uit:

F. A. van Meurs
J. Ras

senior-KNA-archeoloog: bureauonderzoek
senior-KNA-archeoloog: bureauonderzoek, rapportage

2. Onderzoekssysteem: gehanteerde methoden en technieken

2.1 Archeologisch Bureauonderzoek

In het kader van het Archeologisch Bureauonderzoek zijn diverse archieven geraadpleegd. Dit onderzoek heeft tot doel gebruik te maken van de in deze archieven beschikbare of alsnog destilleerbare informatie over de landschaps- en bewoningsgeschiedenis van het gebied. Onder meer zijn daarbij de archieven van de Topografische Dienst en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (ARCHIS2) geraadpleegd. Verder werd contact opgenomen met de Werkgroep Historie Leunen.

2.2 Archeologisch Verwachtingsmodel

Op basis van het Archeologisch Bureauonderzoek werd een Archeologisch Verwachtingsmodel opgesteld. Hierbij gaat het vooral om een gespecificeerde verwachting ten aanzien van de mogelijk aanwezige archeologische vondstcomplexen (mogelijke aard, gaafheid en ouderdom) in relatie met de geologische ondergrond (mogelijke diepteligging en context). Op basis van het archeologisch verwachtingsmodel is het onderzoeksplan voor het veldonderzoek uitgewerkt.

2.3 Rapportage

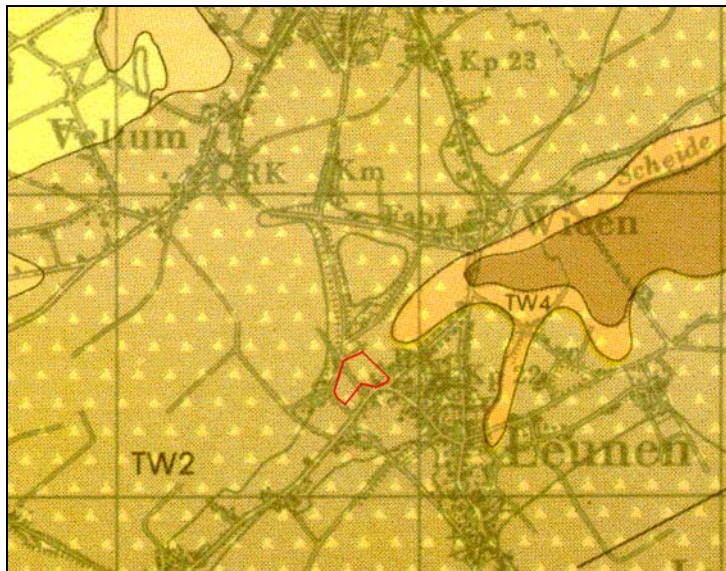
Ter afronding van het Archeologisch Bureauonderzoek is het nu voorliggende eindrapport samengesteld.

3. Archeologisch Bureauonderzoek

3.1 Geologische gegevens

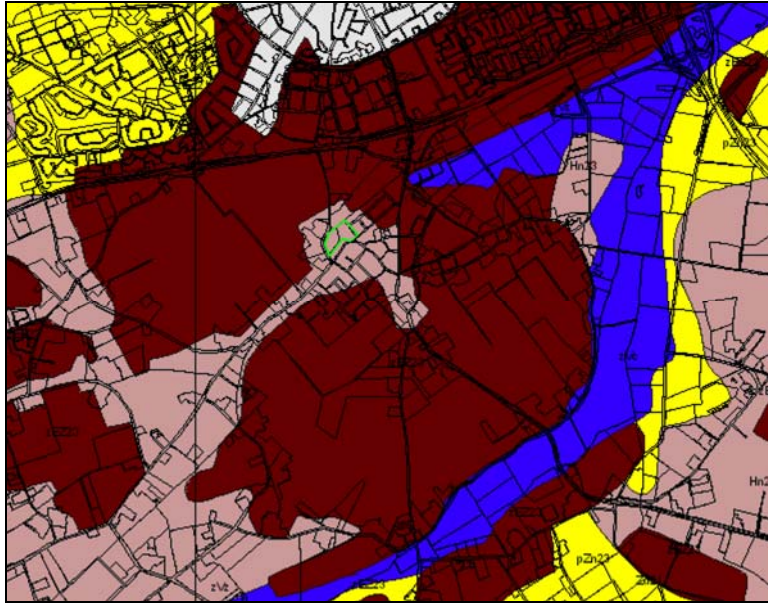
Voor het verkrijgen van inzicht in de geologische opbouw van het onderzoeksgebied en de directe omgeving daarvan, is gebruik gemaakt van de Geologische Kaart van Nederland, de Bodemkaart van Nederland (Alterra) en van de Geomorfologische kaart van Nederland (Alterra). Een nadeel bij het gebruik van deze kaarten is de relatieve grofschaligheid; de informatie is niet bedoeld en ook niet bruikbaar voor een beoordeling op perceelniveau. Wel bieden de kaarten kaders voor een globale inschatting van de geologische en paleogeografische situatie.

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een zone die op de Geologische Kaart van Nederland, Kaartblad 52 West Venlo, wordt aangeduid met code TW2 (zie Afbeelding 4). Dat betekent dat hier dekzand, behorend tot de Formatie van Twente, met een minder dan 2 meter dik pakket dat uit fijn zand en lemig fijn zand bestaat, gelegen op Brabantse leem.

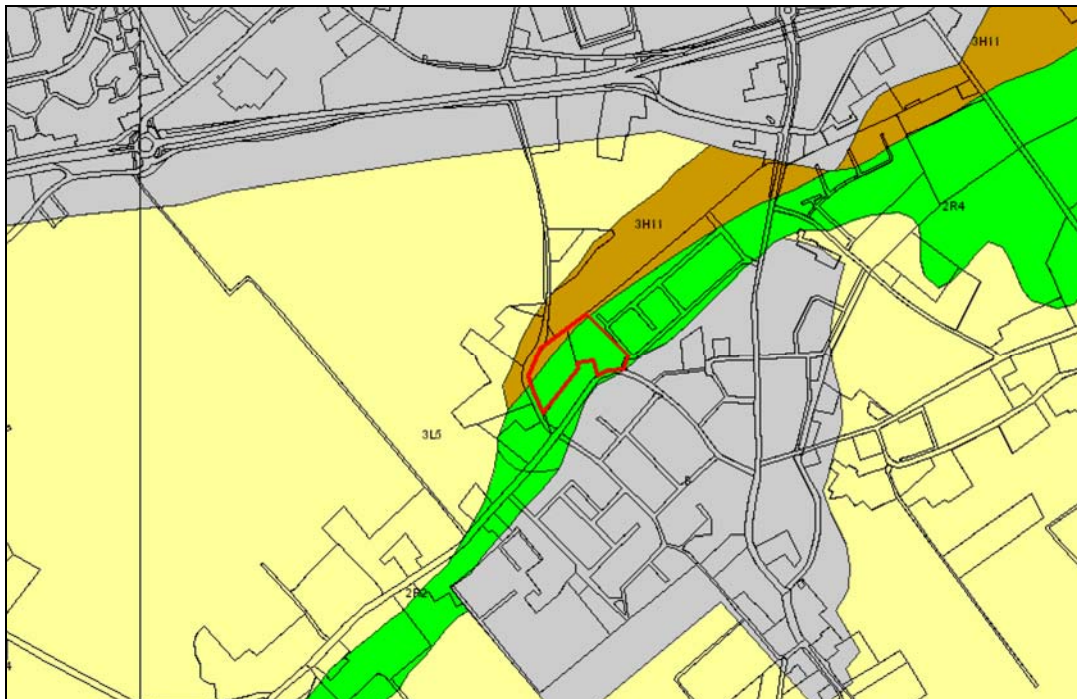
Afbeelding 4. De ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitvergroete uitsnede van Kaartblad 52 West Venlo van de Geologische Kaart van Nederland. Schaal 1: 25.000.

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen een zone die op de Bodemkaart van Nederland (Alterra, zie Afbeelding 5) deel uitmaakt van een zone met 'veldpodzolgronden; lemig fijn zand'. Het onderzoeksgebied wordt aan de noordelijke, de zuidelijke en de oostelijke zijde omsloten door zones met 'dikke eerdgronden'.

Afbeelding 5. De ligging van het onderzoeksgebied (groen omkaderd) geprojecteerd op een uitsnede van de Bodemkaart van Nederland. Bron: Alterra/ARCHIS2.

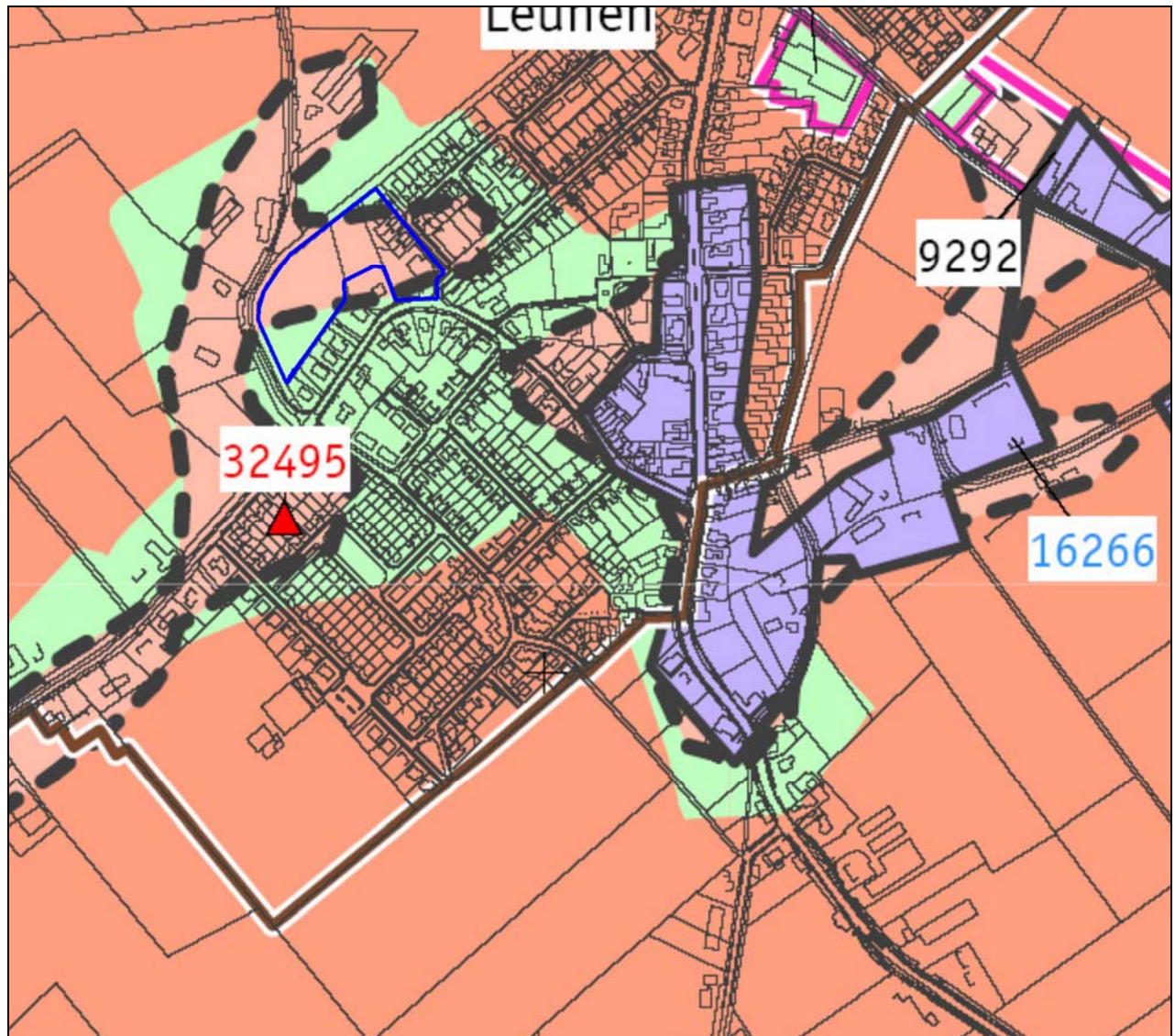
Het grootste deel van het onderzoeksgebied is gelegen binnen een zone die op de Geomorfologische Kaart van Alterra (zie Afbeelding 6) wordt aangeduid als ‘beekdalbodem met veen’ (lichtgroene zone, code 2R4). Het noordwestelijke deel maakt deel uit van een zone met code 3H11 (bruin). Dit betreffen ‘glooiingen van een beekdalzijde’. Ten noorden en ten westen van het onderzoeksgebied liggen dekzandruggen met soms oud bouwlanddek (code 3L5, geel).

Afbeelding 6. De ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de Geomorfologische Kaart van Nederland. Bron: Alterra/ARCHIS2.

3.2 Archeologische gegevens

Voor een overzicht van reeds bestaande kennis ten aanzien van archeologische vindplaatsen binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied werden de archieven van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, Archis2) en de Provincie Limburg geraadpleegd. Verder werd contact opgenomen met de Werkgroep Historie Leunen.

Afbeelding 7. De ligging van het onderzoeksgebied (blauw omkaderd), op een uitsnede van de Archeologische Verwachtingskaart (RAAP, 2007). Ter plaatse van de lichtroze, met een zwarte onderbroken lijn omkaderde zone ligt een 'historische (dorps-)kern (1806)'. Ter plaatse van de lichtgroene zone ligt een 'gebied met een lage verwachting'.
Schaal 1: 20.000.

Ter plaatse van het grootste deel van het onderzoeksgebied wordt op de Archeologische Advieskaart van de Gemeente Venray (RAAP, 2007, zie Afbeelding 7) een 'historische (dorps-)kern (1806)' weergegeven. Uitgangspunt is hier om het archeologisch erfgoed 'in situ' te bewaren. In geval van planvorming dient daarom vroegtijdig archeologisch onderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) te worden uitgevoerd. Booronderzoek heeft in dit gebied, op basis van het geldende beleid van de Gemeente Venray, geen zin, het veldonderzoek, indien noodzakelijk, zal daarom moeten bestaan uit een proefsleuvenonderzoek.

Ter plaatse van het zuidwestelijke deel en het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied wordt een ‘gebied met een lage verwachting’ weergegeven. Voor deze gebieden gelden in principe geen restricties ten aanzien van de planvorming (RAAP, 2008).

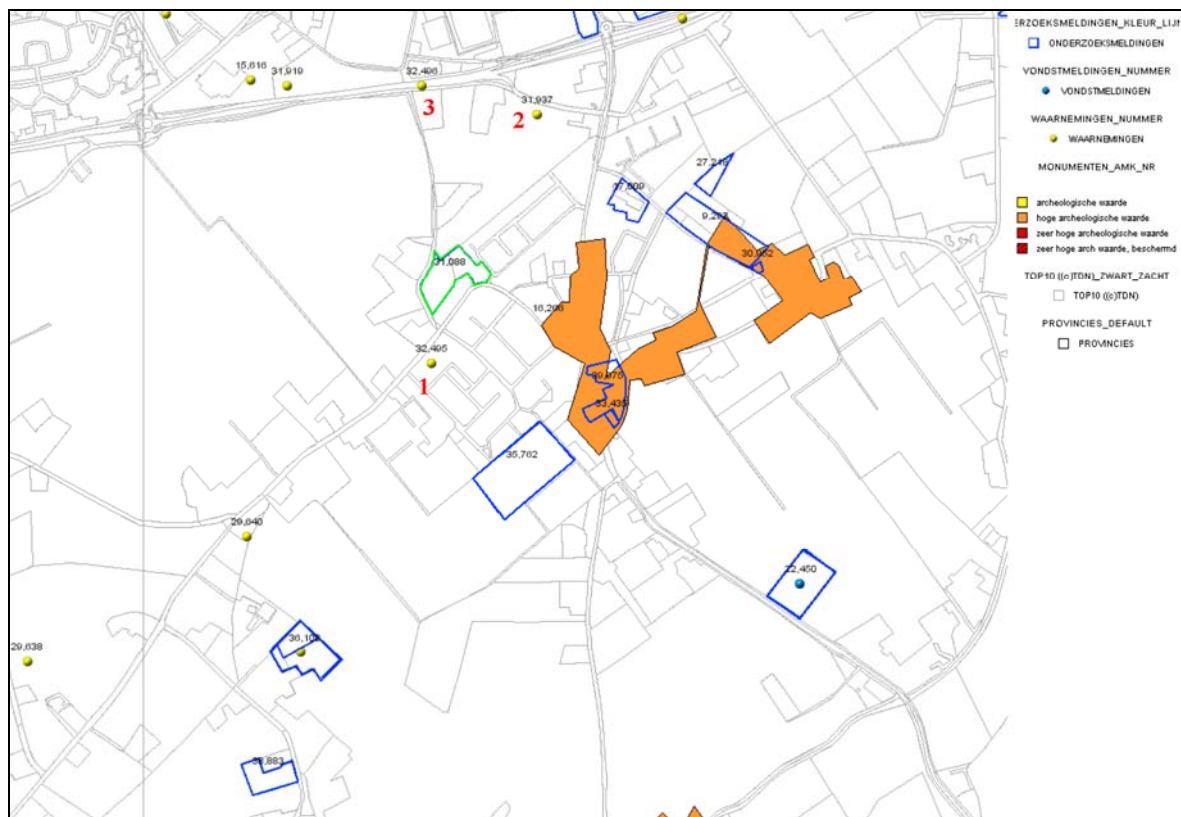
Het onderzoeksgebied ligt ten westen van een ‘Terrein van hoge archeologische waarde’. Dit betreft de oude dorpskern van Leunen. De begrenzing van deze dorpskern is gebaseerd op een kaart uit 1837 - 1844. Binnen deze contouren kunnen archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd worden aangetroffen, maar ook kan de aanwezigheid van oudere resten niet worden uitgesloten. Bedacht dient echter te worden dat bewoning in de vroege en volle middeleeuwen (tot circa 1300 A.D.) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en de plaats en grens ervan niet persé samen hoeft te vallen met die van latere bewoning (Monumentnummer 16266) (zie Afbeelding 8, het oranje gebied).

Op basis van de gegevens in ARCHIS2 (het centrale archief voor de bekende archeologische vindplaatsen in Nederland) kan worden gesteld dat er binnen het onderzoeksgebied nog geen archeologische vondsten werden gedaan. Ten zuidwesten van het onderzoeksgebied werd in 1959 een ‘kuiltje met schervenmateriaal’ aangetroffen. ‘Het kuiltje hangt samen met een woonlaag, die in de bermsloot te volgen was. Daarin werden nog wat scherven gevonden. De woonlaag vormt in het slootprofiel een flauwe kom die niet te vervolgen is, daar een tot 80 cm diep doorwerkte grond (oud bouwland) dit verhindert. De woonlaag is over 15-20 m te zien geweest. Het schervenmateriaal bestaat voor het merendeel uit besmeten scherven met indrukken op de rand. Een scherf van een schotel met een zigzagmotief. Gevonden in een sleuf, gegraven langs de zuidzijde van een in aanleg zijnde weg. Datering Hallstatt C-D- La Tene.’ Deze tekst is overgenomen van een door P.J.R. Modderman d.d. 23-12-1959 beschreven Memorandum-fiche, welke met een schets van de scherf met zigzagversiering is ondergebracht in het correspondentie-archief van de ROB (ARCHIS-waarnemingsnummer 32495, zie Afbeelding 8, waarneming genummerd ‘1’). Ten noordoosten van het onderzoeksgebied werd in het verleden mogelijk aardewerk aangetroffen, waarvan verder niets meer bekend is (ARCHIS-waarnemingsnummer 31937, zie Afbeelding 8, waarneming genummerd ‘2’).

Ten noordwesten van het onderzoeksgebied werd tijdens de aanleg van de weg Venray-Wansum-Well, in een sleuf op 1 m onder het maaiveld in een 20 cm grijze grondlaag, aardewerk en houtskool aangetroffen. Deze vindplaats ligt vlakbij de kruising van de weg Leunen-Veltum en van de korenmolen naar de Steeg (Leunen) en ligt tegen een helling van een hoog veld (ARCHIS-waarnemingsnummer 32496, zie Afbeelding 8, waarneming genummerd ‘3’).

Het onderzoeksgebied maakt, op basis van de archeologische gebiedsindeling van de Provincie Limburg (www.limburg.nl), deel uit van de beekdalen in Noord-Limburg. Door de insnijding van de Maas in het oosten ontstond er een waterscheiding op de Peel, van waaruit diverse beken ontsprongen die in oostelijke richting stroomden naar het dieper gelegen Maasdal. Hierdoor is het landschap sterk versneden door enkele evenwijdig aan elkaar lopende beekdalen. Een belangrijke karakteristiek van dit gebied is de sterke afwisseling van nat (de beekdalbodems) en droog (de interfluvia) (www.limburg.nl). Op basis van het synthese-onderzoek van M. de Grooth uit 2007 (de Grooth, 2007) kan worden aangenomen dat ter plaatse van het onderzoeksgebied en de directe omgeving van het onderzoeksgebied geen archeologische resten uit de vroege prehistorie bekend zijn. Ditzelfde geldt voor de Late Prehistorie (van Hoof, 2007). Van Hoof doet overigens een belangrijke constatering. Hij constateert dat in deze regio prehistorische resten vaak bij toeval, als een soort ‘bijvangst’ zijn aangetroffen tijdens archeologische opgravingen die betrekking hadden op latere perioden. Tijdens uitgevoerde vooronderzoeken (lees: Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen) waren nauwelijks tot geen aanwijzingen voor gebruik in de Late Prehistorie aangetroffen (van Hoof, 2007). Hierbij is dus voorzichtigheid geboden. Op basis van het synthese-onderzoek van J. Hoevenberg uit 2007 (Hoevenberg, 2007) en H. Stoepker uit 2007 kan worden aangenomen dat ter plaatse van het onderzoeksgebied en de directe omgeving van het onderzoeksgebied sinds 1995 geen archeologische resten uit de Romeinse Tijd en de Middeleeuwen werden aangetroffen. Stoepker stelt dat het gebied waar ook het huidige onderzoeksgebied deel van uitmaakt, gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van esdekken.

Deze esdekken kunnen een goede bescherming hebben geboden voor archeologische resten. Hij pleit dan ook voor zorgvuldige omgang van, en goed onderzoek ter plaatse van, deze gebieden (Stoepker, 2007). Overigens maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van een zone met esdekken, het ligt ter plaatse van klein beekdal.

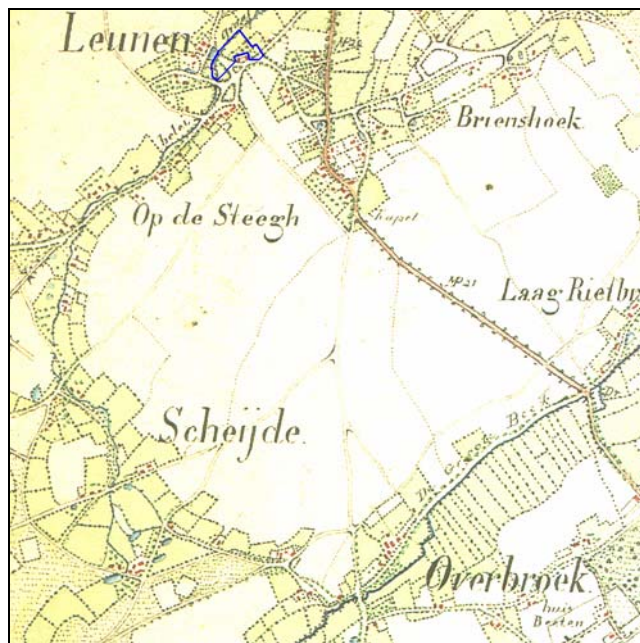
Afbeelding 8. De ligging van in ARCHIS2 geregistreerde archeologische vondsten, vondstlocaties en waarnemingen (geel, blauw, genummerd) en terreinen die op de Archeologische Monumentenkaart staan aangeduid (oranje, dit betreft de oude dorpskern van Leunen). Onderzoeksmeldingen zijn blauw omkaderd. Het onderzoeksgebied is groen omkaderd weergegeven. Bron: ARCHIS2.

3.3 Historische gegevens

Het onderzoeksgebied ligt ten noordwesten van de bebouwde kom van Leunen. In het kader van de analyse van historisch kaartmateriaal werden de Topografische Kaart uit 1837 – 1844, de Topografische Kaart uit 1918 en de Topografische Kaart uit circa 1990 geraadpleegd. Tevens werd ‘Renes, J.: Landschappen van Maas en Peel, Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekgebied Noord- en Midden-Limburg’ geraadpleegd.

Het dorp Leunen werd al in 1485 (als Loenen) vermeld (Renes, 1999). Mogelijk kan, op basis van de naam, een vroeg-middeleeuwse oorsprong niet worden uitgesloten (Renes, 1999). Op de Topografische Kaart uit 1837 – 1844 (zie Afbeelding 9) is te zien dat het onderzoeksgebied toen onbebouwd was. Het was grotendeels in gebruik als grasland. Ter plaatse van de noordwestelijke rand van het onderzoeksgebied stroomde een beek. Binnen het onderzoeksgebied lag een weg. De is in de huidige tijd niet meer aanwezig. De beek is deels gekanaliseerd nog aanwezig, ten noorden van het onderzoeksgebied. Op basis van Kaart 2 Noord- en Midden-Limburg: Historische Elementen in het landschap (Renes, 1999) kan worden opgemaakt dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een gebied dat in 1806/1840 een cultuurlandschap was. De ten noorden gelegen Enge Steeg en de ten zuiden gelegen Lemmenweg dateren al van voor 1806.

Het onderzoeksgebied maakt volgens Renes wel deel uit van een gebied met enkeerdgronden, maar bevat zelf geen enkeerdgronden (Renes, 1999).

Afbeelding 9. De ligging van het onderzoeksgebied (blauw omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de Topografische Kaart uit 1837 - 1844. Schaal 1: 25.000.

Afbeelding 10. De ligging van het onderzoeksgebied (blauw omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de Topografische Kaart uit 1918. Schaal 1: 25.000.

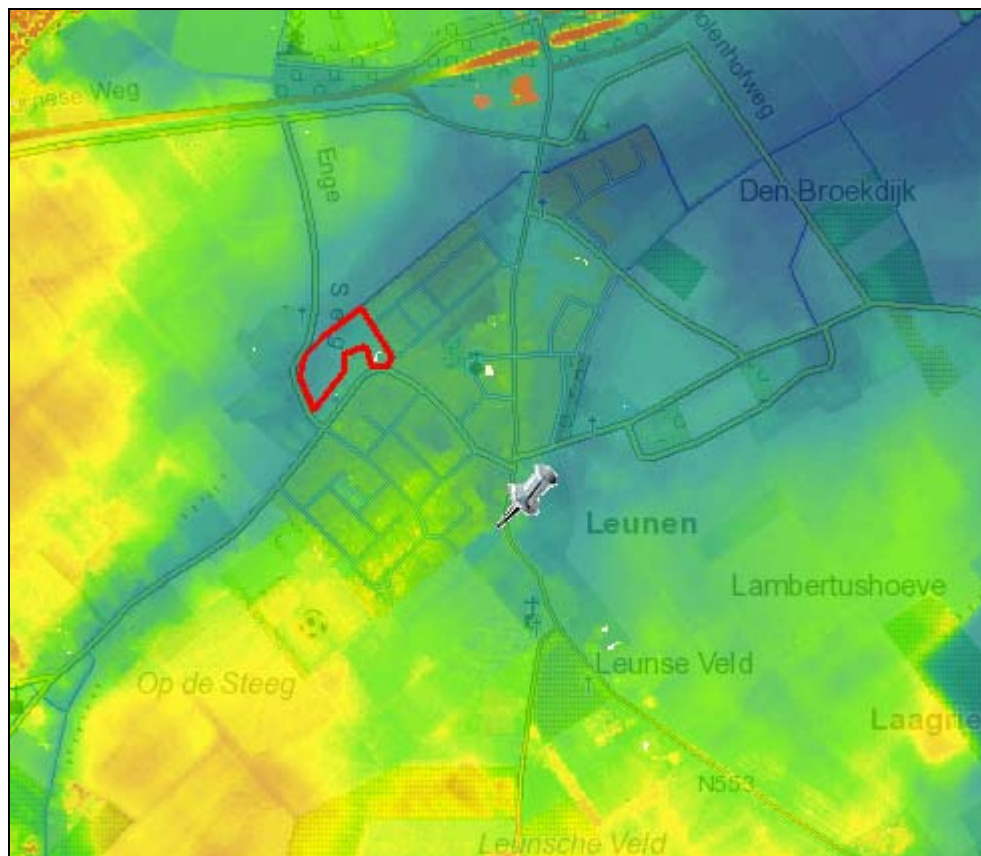
Op de Topografische Kaart uit 1918 (zie Afbeelding 10) is te zien dat er ter plaatse van het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied bebouwing stond. Deze zone bleef tot in de huidige tijd bebouwd. In de huidige tijd is hier sprake van de aanwezigheid van een discotheek en een parkeerterrein (zie Afbeelding 3). Waarschijnlijk is de bodem ter plaatse van de discotheek, en mogelijk ook ter plaatse van het parkeerterrein, verstoord als gevolg van deze inrichtingswerkzaamheden. De exacte verstoringsdiepten zijn echter niet bekend. Het onderzoeksgebied wordt centraal doorkruist door een gastransportleiding van de Gasunie (zie afbeelding 12, de gasleiding wordt echter abusievelijk aangeduid als 'Nuon'). De gasleiding is aangelegd tot op een diepte van circa 2 meter beneden het maaiveld.

3.4 Luchtfoto's

In het kader van het onderzoek werd een luchtfoto geraadpleegd. Dit betrof een foto die werd gemaakt op 25 mei 1989 (fotonummer 52311, ROBAS). Op deze luchtfoto is te zien dat het westelijke deel van het onderzoeksgebied in gebruik was als akkerland. Het oostelijke deel was in gebruik als grasland. Ter plaatse van het onderzoeksgebied zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten te zien.

3.5 Actueel Hoogtebestand Nederland

Tijdens het onderzoek werd het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) geraadpleegd (zie Afbeelding 11). De rode, oranje en gele zones betreffen hoger gelegen gedeelten. De groene en blauwe zones betreffen lager gelegen gedeelten. Het onderzoeksgebied ligt ter plaatse van een lager gelegen beekdal. Het maaiveld ligt op een hoogte tussen circa 24 en 25 meter +NAP.

Afbeelding 11. De positie van het onderzoeksgebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN 2007). De rode, oranje en gele zones betreffen hoger gelegen gedeelten. De groene en blauwe zones betreffen lager gelegen gedeelten. (c) AHN - www.ahn.nl

4. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

4.1 Samenvatting en conclusies

Aanleiding voor het archeologisch onderzoek vormt de vergunningverlening voor ‘Woningbouwplan De Steeg’, te Leunen (Gemeente Venray). De voorgenomen bouwactiviteiten betreffen de bouw van nieuwe woningen met parkeergelegenheid. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 1.1 hectare.

Ter plaatse van het grootste deel van het onderzoeksgebied wordt op de Archeologische Advieskaart van de Gemeente Venray (RAAP, 2007) een ‘historische (dorps-)kern (1806)’ weergegeven. Ter plaatse van het zuidwestelijke deel en het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied wordt een ‘gebied met een lage verwachting’ weergegeven. Er bestaat binnen het onderzoeksgebied een gerede kans op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen en nederzettingen uit de Prehistorie, de Romeinse Tijd, de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Als gevolg van de te voorziene bodemingrepen (graaf- en bouwwerkzaamheden) kunnen mogelijk archeologisch relevante horizonten worden verstoord.

Op basis van het vigerende landelijke (o.m. Wet Archeologische Monumentenzorg (Monumentenwet 1988/ Wet op de archeologische monumentenzorg 2007 en de KNA 3.1/3.2), provinciale en gemeentelijke beleid, zal daarom een verantwoorde afweging moeten worden gemaakt van de in het geding zijnde archeologische belangen. Door de Gemeente Venray is dan ook besloten dat in het kader van de planprocedure een archeologisch bureauonderzoek moest worden uitgevoerd.

Hiertoe is door SOB Research, in opdracht van Arcadis Nederland B.V., een Archeologisch Bureauonderzoek uitgevoerd op basis waarvan een Archeologisch Verwachtingsmodel is opgesteld.

4.2 Archeologisch Verwachtingsmodel

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van de beekdalen in Noord-Limburg. Het ligt binnen een klein beekdal, waar een beekdalbodem met veen voorkomt. Ter plaatse van het onderzoeksgebied lijkt geen sprake te zijn van een esdek.

Op basis van de beschikbare geologische, archeologische en historische gegevens kan worden gesteld dat er binnen het onderzoeksgebied een middelhoge kans bestaat op het aantreffen van archeologische sporen. Ter plaatse van het beekdal kunnen archeologische sporen uit de Prehistorie, de Romeinse Tijd, de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd voorkomen. Er zijn overigens geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bebouwingsresten vanaf 1837 A.D. Wel heeft in ieder geval in de negentiende eeuw ter plaatse van het westelijke deel van het onderzoeksgebied een weg gelegen. Deze weg is in de huidige tijd niet meer aanwezig. Ter plaatse van het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied is in ieder geval vanaf 1918 sprake van bebouwing. Deze zone bleef tot in de huidige tijd bebouwd. In de huidige tijd is hier sprake van de aanwezigheid van een discotheek en een parkeerterrein. Waarschijnlijk is de bodem ter plaatse van de discotheek, en mogelijk ook ter plaatse van het parkeerterrein, verstoord als gevolg van deze inrichtingswerkzaamheden. De exacte verstoringsdiepten zijn echter niet bekend. Het onderzoeksgebied wordt centraal doorkruist door een gastransportleiding van de Gasunie. De gasleiding is aangelegd tot op een diepte van circa 2 meter beneden het maaiveld. Ook hier heeft dus verstoring plaatsgevonden.

Voor archeologische vindplaatsen uit voornoemde perioden geldt dat vrijwel alle complextypen zouden kunnen voorkomen. Het zou hier immers kunnen gaan om nederzettingsterreinen, activiteitszones, infrastructuur, grafvelden, maar ook om akker- en/of weidegebieden, enz. Daarnaast kunnen deposities, gerelateerd aan het beekdal, worden aangetroffen. Het is overigens van belang te beseffen dat archeologische resten uit de Prehistorie in dit gebied moeilijk door middel van grondboringen zijn te traceren.

In hoeverre het bodemprofiel (en daarmee mogelijk aanwezige archeologische resten) nog intact aanwezig is, is op basis van het Archeologisch Bureauonderzoek niet met zekerheid vast te stellen. Er zijn wel aanwijzingen dat er sprake is van de aanwezigheid van twee verstoorde zones: het centrale deel waar de gasleiding ligt, en de zone waar de discotheek en de parkeerterreinen zijn gesitueerd. De invloed van post-depositionele processen op het aanwezige bodemarchief kan, op basis van het Archeologisch Bureauonderzoek, niet met zekerheid worden vastgesteld.

4.3 Aanbevelingen

Ter plaatse van het onderzoeksgebied zal woningbouw worden gerealiseerd (zie Afbeelding 12). Op basis van het archeologische beleid van de Gemeente Venray dient binnen een groot deel van het onderzoeksgebied het archeologisch erfgoed 'in situ' bewaard te worden (zie Afbeelding 13, de oranje en de groene zone, op basis van Afbeelding 7). Ter plaatse van de groene zone is echter sprake van verstoring door aanlegwerkzaamheden in het verleden. Ter plaatse van de gele zone ligt een pijpleiding van de Gasunie, ook hier heeft verstoring plaatsgevonden.

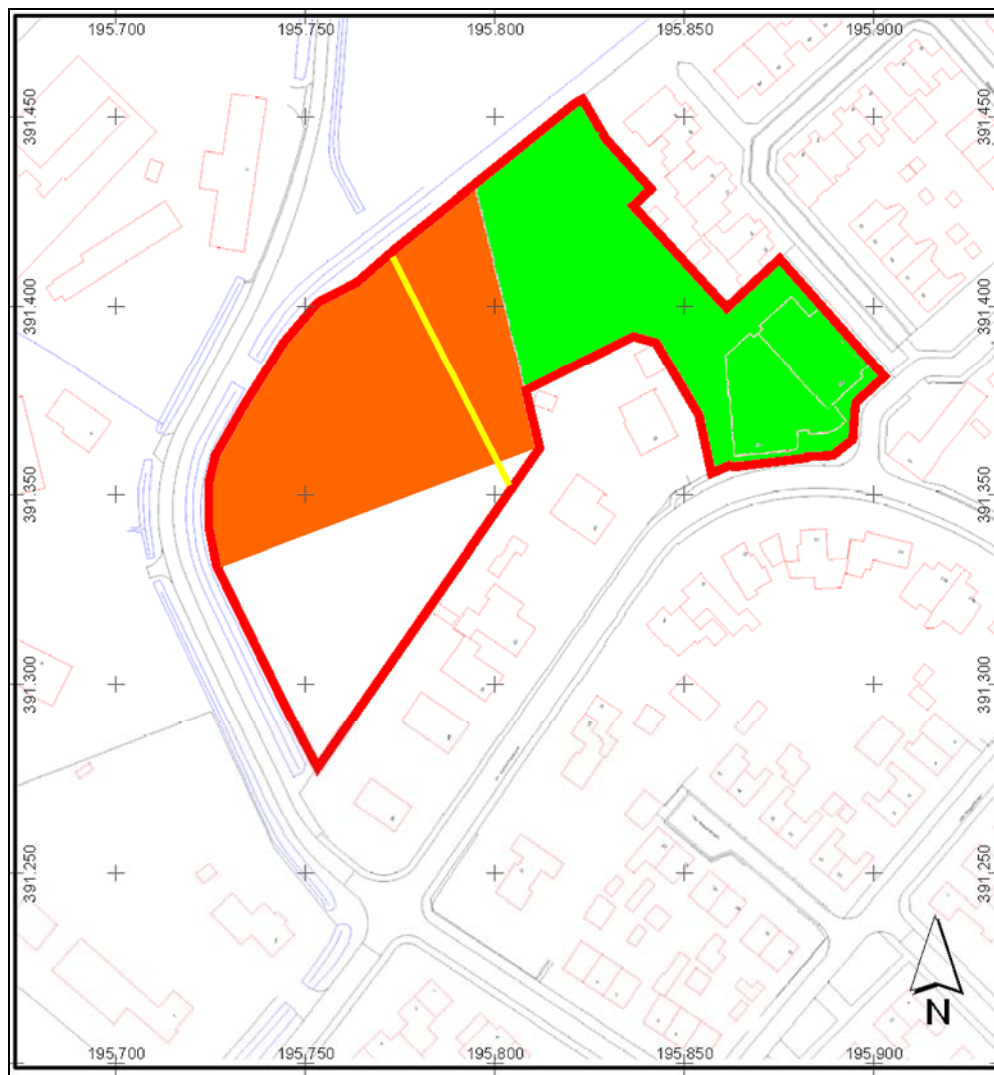
Op basis van de planvorming zal het mogelijk aanwezige bodemarchief echter 'in situ' behouden blijven. Ter plaatse van het oranje gemarkeerde gebied zal de bodem worden opgehoogd. De nieuwe woningen zullen op een peilhoogte van ongeveer 25.0 tot 24.7 meter +NAP worden gerealiseerd. Ter plaatse van het laagst te bebouwen punt heeft het bestaande maaiveld een hoogte van 23.65 meter +NAP. Hier zal het maaiveld worden verhoogd tot een hoogte van circa 25 meter +NAP. Dat betekent dat de bodem circa 1.35 meter zal worden opgehoogd. Ter plaatse van het hoogst te bebouwen punt heeft het bestaande maaiveld een hoogte van 24.29 meter +NAP. Hier zal het maaiveld worden verhoogd tot circa 24.7 meter +NAP. Dat betekent dat het bestaande maaiveld circa 0.4 meter zal worden opgehoogd.

Indien er wordt gekozen voor een fundering op de bestaande grond, zal de bouwvoor worden verwijderd. Dit heeft echter geen nadelige gevolgen voor het mogelijk aanwezige bodemarchief. Indien wordt gekozen voor paalfundering zal de bouwvoor niet worden verwijderd.

Op basis van bovenstaande kan worden aangenomen dat het bodemarchief niet zal worden aangetast door de voorgenomen bouwactiviteiten. Daarom wordt een nader archeologisch onderzoek binnen het onderzoeksgebied niet noodzakelijk geacht.

Afbeelding 12. Inrichtingsschets van het onderzoeksgebied. Schaal circa 1: 2000. Bron: Opdrachtgever.

Afbeelding 13. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de GBKN. Op basis van het archeologische beleid van de Gemeente Venray dient binnen de oranje en de groene zone het archeologisch erfgoed 'in situ' bewaard te worden. Ter plaatse van de groene zone is echter sprake van verstoring door aanlegwerkzaamheden in het verleden. Ter plaatse van de gele zone ligt een pijpleiding van de Gasunie, ook hier heeft verstoring plaatsgevonden. Tevens blijkt, op basis van de planvorming, dat er ter plaatse van de oranje zone geen bodemverstorende werkzaamheden zullen plaatsvinden. Het mogelijk aanwezige bodemarchief blijft daardoor 'in situ' behouden. Schaal 1: 2000.
©Topografische Dienst Kadaster, Emmen [2010].

Literatuur

- De Grooth, M.: De vroege prehistorie (in Limburg); Maastricht: 2007
- Gemeente Venray: Ruimtelijke visie Leunen; Venray: 2007
- Hoevenberg, J.: Evaluatie Limburg in de Romeinse Tijd, onderzoeksperiode 1995 – 2006; Maastricht: 2007
- Hoof, L. van: Evaluatie van het onderzoek naar de late prehistorie in Limburg sinds 1995; Maastricht: 2007
- <http://www.ahn.nl/kaart>
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof en T.E. Wong: De ondergrond van Nederland; Groningen: 2003
- Provincie Limburg: Nota Provinciale archeologische aandachtsgebieden, Archeologisch selectiedocument; Maastricht: 2008
- RAAP: Begrensd verleden, Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart en de cultuurhistorische waardenkaart voor de gemeente Venray; Weesp: 2008
- Renes, J.: Landschappen van Maas en Peel, Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg; Maastricht: 1999
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS2); Amersfoort: 2010
- Rijks Geologische Dienst: Geologische Kaart van Nederland, 1: 50.000, Blad 52 West Venlo; Haarlem: 1994
- Rijks Geologische Dienst: Toelichting op de Geologische Kaart van Nederland 1: 50.000, Blad 52 West Venlo, Tweede druk; Haarlem: 1980
- Robas-producties/Topografische Dienst: Foto-atlas Limburg; Den Ilp: 1989
- SOB Research: Plan van Aanpak “Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen Woningbouwplan De Steeg, Leunen”; Heinenoord: 2008
- Stoeperker, H.: Evaluatie en synthese van het sinds 1995 in Limburg uitgevoerde archeologische onderzoek met betrekking op de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd; Maastricht: 2007
- Tol, A.J., et al.: Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek; Amsterdam: 2006
- Topografische Dienst: Grote Provincie Atlas 1: 25.000 Limburg; Groningen/Emmen: 1990
- Uitgeverij Nieuwland: Grote Historische topografische Atlas Limburg, schaal 1: 25.000; Tilburg: 2006

- www.limburg.nl
- Wolters-Noordhoff: Grote Historische Provincie Atlas 1: 25.000 Limburg 1837 – 1844 ; Groningen: 1992

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijk handelen
erosie	verzamelnaam voor processen die het aardoppervlak aantasten en los materiaal afvoeren. Dit vindt voornamelijk plaats door wind, ijs en stromend water
Holoceen	jongste geologisch tijdvak (vanaf de laatste IJstijd: circa 9000 jaar voor Chr. tot heden)
in situ	bewaard gebleven op de oorspronkelijke plaats. Dit met name met betrekking tot onverstoorte archeologische sporen en vondsten
Pleistoceen met	geologisch tijdperk dat ongeveer 2 miljoen jaar geleden begon. De tijd van de IJstijden, maar ook van gematigd warme perioden. Het Pleistoceen eindigt het begin van het Holoceen
sediment	afzetting gevormd door bezinksel of neerslag

Bijlage 1

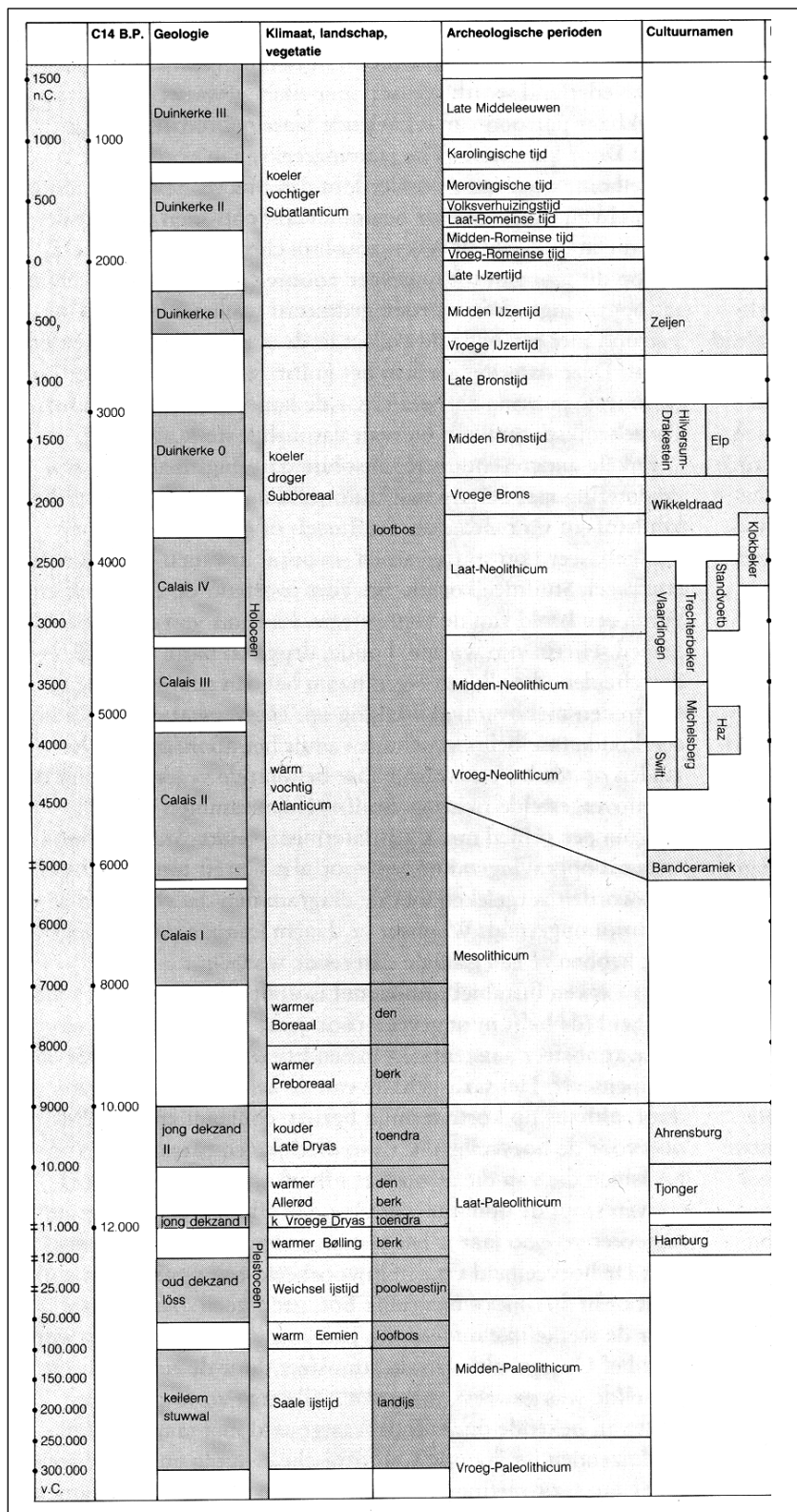
Administratieve gegevens

Projectnaam:	Archeologisch Bureauonderzoek Woningbouwplan De Steeg, Leunen, Gemeente Venray	
Opdrachtgever:	Arcadis Nederland B.V. Postbus 1632 6201 BP Maastricht Contactpersoon: mevrouw Y. E. J. M. Sanders Jurist Ruimtelijke Plannen Tel.: 043- 3523 326 Mobiel: 06-54693622 E-mail: yvonne.sanders@arcadis.nl	
Uitvoerder:	SOB Research Hofweg 13, Heinenoord Postbus 5060, 3274 ZK Heinenoord Tel.: 0186 604432 Fax: 0575 476139 E-mail: sobresearch@wxs.nl	
Bevoegde overheid:	College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Venray Postbus 500 5800 AM Venray Contactpersoon: de heer ing. M. F. Terpelle beleidsmedewerker monumentenzorg en archeologie Tel.: 0478 - 52 37 77 Fax: 0478-523222 E-mail: michel.terpelle@venray.nl	
Datum opdracht:	20 augustus 2008	
Datum conceptrapport:	7 maart 2011	
Datum definitief rapport:	2 november 2011	
Plaats:	Leunen	
Gemeente:	Venray	
Provincie:	Limburg	
Toponiem:	Catharinastraat, Enge Steeg	
Huidig grondgebruik:	Grasland, bebouwing	
Toekomstige situatie:	Bebouwing/infrastructuur	
Kaartblad:	52B	
Geologie:	Beekgerelateerde afzettingen op dekzand	
Geomorfologie:	‘beekdalbodem met veen’, noordwestelijke deel: ‘glooiingen van een beekdalzijde’	
Bodentype:	‘veldpodzolgronden; lemig fijn zand’	
Grondwatertrap:	V	
NAP-hoogte maaiveld:	tussen 24 meter +NAP en 25 meter +NAP	
Kadastrale gegevens:	Kadastrale gemeente Venray, Sectie N, nummer 712, 1566, 1567, 1877	
Coördinaten:	NW: 195.726/391.359	ZW: 195.753/391.276
	NO: 195.822/391.454	ZO: 195.895/391.365
Oppervlakte onderzoeksgebied:	1.1 hectare	
Kaart plangebied:	zie Afbeelding 2 en Afbeelding 3	
CMA/ AMK-status:	N.v.t.	
CAA -nr.:	N.v.t.	

CMA -nr.:	N.v.t.
ARCHIS -monument nr.:	N.v.t.
ARCHIS -waarneming nr.:	N.v.t.
Onderzoeksmeldingsnummer:	31.088
Deponering documentatie en vondsten:	Provinciaal Bodemdepot voor Bodemvondsten Centre Ceramique 50 6221 KV Maastricht Documentalist: de heer R. Louer
Deponering digitale documentatie:	e-depot (www.edna.nl)

Bijlage 2

Archeologische en geologische tijdschaal

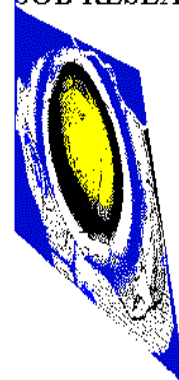

Op het hierbij geboden overzicht worden de geologische en archeologische hoofdperioden weergegeven. De dateringen in de linkerkolom (voor en na Chr.) zijn gekalibreerd en geven de betrouwbaarste dateringen. Bron: ROB, 1988.

Bijlage 3

SOB Research: Gegevens

SOB RESEARCH

Naam: SOB Research Instituut voor Archeologisch en Aardkundig Onderzoek B.V.
Bezoekadres: Hofweg 13, Heinenoord

Postadres: Postbus 5060
3274 ZK Heinenoord

Telefoon: 0186 604432
Fax: 0575 476139
E-Mail: sobresearch@wxs.nl

Directeur: jhr. J. E. van den Bosch
Raad van Advies: J. van de Erve (Voorzitter)
Prof. dr. ir. J. T. Fokkema (Vice-Voorzitter)
J. van Kerchove (Secretaris)

Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam
Inschrijvingsnummer Register: 24346983
BTW nummer: NL 8118.55.600.B.01

Bankrelatie: Rabobank Graafschap-Noord
Rekeningcourant: Nr.: 3543.43.181